

2013

4/10 Граждани са сезирали Брюксел заради сметище край Пазарджик

Граждани на село Капитан Димитриево, начело с кметът Иван Златинов са сезирали Европейската комисия заради сметището край Пазарджик, което от години обгазява селището им, както и още три села в близост.

"Искаме да бъде направена проверка от Комисията, за да излезе със становище може ли да съществуват такива сметища, които не се поддържат и отделят много вредни газове, които унищожават населението на няколко села," мотивира се Златинов пред агенция "Фокус".

Той обясни още, че от 10 години се занимава с проблемите на сметището, а тази години инициативният комитет е подготвил и подписка, направили са всичко възможно, за да уведомят всички институции – Министерски съвет, Комисията по екология към МС, Министерството на околната среда и водите, но решение не се е намерило.

Проблемът със сметището, което обгазява 3-4 села остава. Дори в момента димът тръгва към Пазарджик.

По думите на Златинов то е изчерпало капацитета си преди 30 години. Няма възможности до поема още боклук, защото е било предназначено само за град Пазарджик, а след това е станало и сметище на останалите 31 села в региона.

"Единственият вариант, за който се молихме е да се намери временно площадка, която да се ползва до изграждането на ново сметище. Така или иначе, властите до момента не са взели никакви мерки. Имаше и решение на Общинския съвет в Пещера в този смисъл, което беше също изпратено до Министерския съвет и МОСВ, но резултатите до момента са никакви," обясни още кметът на селото.

От Дневник

14/10 Стоителството на столичния завод за отпадъци навлиза във финалната си фаза

Столичният завод за отпадъци навлиза в своята финална фаза. След като миналата седмица Върховният административен съд призна за валидна заповедта на кмета на София Йорданка Фандъкова за избор на строител, се очаква най-накрая Столичната община да сключи договор с избраната фирма - обединение "Актор" АД - "Хелектор" АД. С решението на практика беше спасено европейското финансиране на проекта по оперативна програма "Околна среда", защото

договорът трябва да бъде подписан до края на тази година - крайният срок на програмния период. Сега остава заводът да бъде реализиран най-късно до края на 2015 г., пак заради изискванията на Брюксел.

Дългоочакваният завод

"До края на ноември ще подпишем договор с изпълнителя", заяви днес Фандъкова, която заедно с ресорния си заместник Мария Бояджийска провери изпълнението на инсталацията за биологично третиране на площадка "Хан Богров", която е част от първия етап на проекта.

Очакванията са през декември да се проектира вторият етап от завода, а напролет да започне строителството на самите съоръжения. Изпълнението ще продължи 19 месеца. "Ако има закъснение, неустойката за строителя е близо 200 хил. лева на ден, или 0.1% от договорената цена", уточни пред журналисти Мария Бояджийска и добави, че самият изпълнител има огромен интерес всичко да се реализира в срок.

Първият етап

Строителните дейности по първия етап на завода за отпадъци са приключили. В момента на площадката, наречена "Хан Богров", се извършват студени проби, които да открият евентуални дефекти по машините. По план на 2 януари инсталацията за биологично третиране на отпадъци трябва да заработи. При закъснение предвидените неустойки са 46 хил. лева на ден.

В първия етап от завода има съоръжения за аеробно третиране на разделно събраните "зелени" (градински) отпадъци и производство на компост, както и анаеробно разграждане на разделно събраните "био" (хранителни) остатъци с последващо компостиране. Ще се произвежда и електричество, така че съоръжението ще бъде с положителен енергиен баланс.

Общата стойност на проекта е 345 997 368.60 лева, от които 291 537 381 лева е безвъзмездно финансиране от европейските фондове.

Историята

Проектът беше започнат през 2007 г., а на първото заседание на правителството "Борисов" през 2009 г. се осигури държавното съфинансиране по проекта. След това беше одобрена първата фаза, която включваше изграждането на депа и други съоръжения по проекта.

През декември 2011 г. обаче втората фаза, която включва същинското изграждане - завода за отпадъци, беше спряна от Европейската комисия и беше обявена нова обществена поръчка.

[Причината беше искането на Европейската комисия за промени](#) в някои технически параметри, което на практика обезсмисли вече проведенния търг.

През 2012 г. последваха и допълнителни въпроси за данъка добавена стойност по проекта, както и за общинското предприятие, което ще експлоатира съоръженията. След преговори накрая проектът днес беше одобрен.

След като в първата половина на 2013 г. приключи конкурсът за избор на изпълнител, част от кандидатите сезираха Комисията за защита на конкуренцията (КЗК). Антимонополният орган отмени заповедта на Фандъкова за избор на строител. След това Столичната община обжалва пред съда, който през миналата седмица отмени окончателно решението на КЗК.

От Георги Марчев

15/10 Доклад: 100% от градското население у нас диша силно замърсен въздух

100 % от градското население в България е системно излагано на високи концентрации финни прахови частици PM10 (бел. ред. - в тях се съдържат и по-малките PM 2.5, които са и по-вредни за човешкото здраве), които надвишават допустимите ограничения, приети в Европейския съюз. Това показват данните от доклад на Европейската агенция по опазване на околната среда " Качество на въздуха в Европа - 2013 доклад", огласен във вторник. Докладът е изготвен като актуална оценка на качеството на въздуха, която да се вземе предвид в политиките на Европейската комисия.

Праховите частици и озонът остават основен причинител на здравословни проблеми с дишането, сърдечно-съдови заболявания и съкращаване на живота. Според нови научни открития, които цитират от агенцията, човешкото здраве може да се увреди от по-ниски концентрации замърсен въздух отколкото се смяташе до момента.

За същия период, за който са правени замерванията у нас - между 2009 г. и 2011 г., до 96 % от градските жители в целия Европейски съюз дишат въздух с високите концентрации фини прахови частици, които са и над препоръчителните нива на Световната здравна организация (СЗО). 98% от европейците са изложени и на високи нива озон (O3), които също надхвърлят препоръчителните от СЗО.

България е с най-високите концентрации на двете основни разновидности на прахови частици. Това са миниатюрните въздушни капчици или газове частици, известни още като аерозоли, които идват от комини, ауспуси на превозните средства и различни други източници. Те могат да доведат до сериозни здравословни проблеми – от астма до рак. България има и най-висока концентрация на въглероден оксид и серен диоксид, сочи докладът. Водещи в превишаване на концентрациите на PM2.5 (спрямо годишната целева стойност, която е трябвало да бъде изпълнени до 2010 г.) освен България, са също и Чешката република, Франция, Италия, Полша и Словакия.

Четири български града – Перник, Пловдив, Плевен и Добрич, отново са в топ 5 на класацията на европейските градове с най-високи нива замърсяване на въздуха. Само Краков (Полша), който е

на трето място, "нарушава" плътното българско челно представяне в класацията на 386 европейски града, направена от Европейската агенция за околна среда.

Проблемът обаче не засяга само градовете в Европа. Определени райони в провинцията също имат значителни нива замърсяване на въздуха, се казва в доклада, който дава и конкретни данни за всички европейски държави в отделни фактологични притурки (т.нар. fact sheets)

"Огромна част от европейското население в момента не живее в здравословна среда според действащите стандарти. За да получат те шанс за устойчив и здравословен начин на живот, Европа ще трябва да покаже амбиции и да подобри действащото законодателство," заявява в тази връзка изпълнителният директор на агенцията Ханс Брюнинкс.

"Наблюденията показват, че голяма част от европейските граждани разбират добре как качеството на въздуха оказва влияние върху здравето им и призовават отговорните органи да предприемат действия на европейско, национално и местно ниво, независимо от факта, че времената в момента са много трудни. Аз съм готов да откликна на тези призови по време на предстоящото преразглеждане на политиката за въздуха," посочва ж допълнение и комисарят по околната среда Янез Поточник.

Основните причини за замърсяването на въздуха в Европа като цяло са трафикът, промишлеността, селското стопанство и домакинствата. Данните и графиките в доклада ясно показват, че проблемът със замърсяването на въздуха в Европа е далеч от разрешаване.

Наред със здравословни проблеми, докладът изтъква и проблемите за околната среда като т.нар. еутрофикация (прекомерни количества азот нанася щети на екосистемите и заплашва биоразнообразието). Еутрофикацията е все още широко разпространен проблем, който засяга повечето европейски екосистеми.

Емисиите на някои азото-съдържащи замърсители са намалели. Например емисиите азотни окиси и амоняк са спаднали с 27% и 7% от 2002 г. насам . Въпреки това, осем страни членки на ЕС нарушават законно-установените тавани една година след крайния срок за привеждане в съответствие.

Проучването отчита позитивни тенденции на намаляване емисиите на някои замърсители на въздуха. Например емисиите на серен диоксид от електроцентралите, промишлеността и транспорта са намалели през последното десетилетие и с това и излагането на тези вредни емисии е спаднало. Постепенното премахване на оловния бензин също води до намаляване концентрациите на олово във въздуха.

От Дневник

15/10 Економрите не може да се спазват само с тояга, трябва и морков

Не приемам партийни препоръки за новите шефове на паркове, екоинспекции и басейнови дирекции, казва министърът на околната среда Искра Михайлова

Защитените зони ще влязат в кадастъра, за да е ясно предварително дали инвестиционните намерения засягат уязвими територии и ще се предотвратяват спорни и незаконни строежи. Освен това регионалните екоинспекции вече ще са длъжни да информират министерството на околната среда и водите за искащи екооценка проекти, които засягат защитени зони. Това казва министърът на околната среда и водите Искра Михайлова в интервю за Mediapool.

Тя съобщи още, че ще се понижи планираното от догодина вдигане на таксата, плащана от общините за депониране на битовите отпадъци, за да не се повишат драстично местните данъци за хората. Вместо 35 лв. за тон "пазарлъкът" е отчисленията да станат между 25 и 30 лв. Ще се свалят и банковите гаранции за площадките за събиране на цветни и черни метали, които сега са 25 хил. лв. за всяка фирма и 5 хил. лв. за всяка нейна площадка, за да не се разраства незаконната търговия. С пакетиране на проекти за строеж на депа за битови отпадъци пък България ще спасява евросредства за изтичащия програмен период.

Г-жо Михайлова, стана ясно, че заради липса на екооценки над 75 процента от общините все още нямат общи устройствени планове (ОУП), което е проблем за тяхното развитие, но и отваря вратичка за спорни строежи?

Имах в петък среща с кметове по този въпрос. Сякаш бръкнах в гнезда с оси. Има няколко групи проблеми с това, че отдел НАТУРА в Министерството на околната среда и водите не им одобрява оценките за съответствие. Сред тях са разминавания в картите на защитените зони, както и това, че те не се нанасят в кадастъра, който е само имотен регистър. Само в МОСВ са картите за имотите, които попадат в защитените територии. Затова се готви промяна в закона за кадастъра, за да се нанасят в него и защитените зони.

Другият кръг проблеми е свързан с това, че има допустим процент за действия и дейности, даже застрояване на част от защитени зони, но трудно може да се измери този процент. Например, една защитена територия попада в две съседни общини, а те имат планове – едната да речем 8 процента застрояване за ваканционно селище, съседната – за 37%, но двете като се събират заедно става 45 процента за защитената територия, което е недопустимо и ние спираме и двата проекта. Аз смятам, че по-скоро трябва да се даде път на проекта за 8 процента, а за другия да се работи по привеждане в съответствие, а не и двата едновременно да застинат.

Когато има ОУП и планове за управление на зоните НАТУРА, тогава ще имаме пълна яснота какво може да се случва в териториите и няма да има толкова спорове, обжалвания, незаконни строежи, посягане върху дюни и въобще защитени територии.

Това е болната тема, която миналата седмица отново се разпали покрай казуса със ски зоната Банско, който години наред не може да се реши, а екозащитници заявиха, че зад твърденията за разминавания в териториите по концесионен договор и териториален устройствен план на общината се крие нежелание за контрол. Така ли е и как ще се реши най-сетне този проблем?

Това е сходен на проблема с ОУП, с който аз ще имам "удоволствието" да се занимавам. Нещата стоят по следния начин – когато е сключен концесионният договор (с Юлен" АД – бел. авт.) не са били изчерпателно и напълно изброени всички обекти в територията по тогавашния териториален устройствен план. Какви са били причините – незнание, неточност или друго, не се наемам да коментирам, но тъй като смятам, че няма нищо тайно, съм наредила да се предоставят всички искани документи по случая.

Поискала съм подкрепата на колегите си от министерствата на инвестиционното планиране, на регионалното развитие, на младежта и спорта и правната дирекция в Министерския съвет и тази за концесиите, тъй като някои проблеми надхвърлят компетенциите на нашето министерство. Например, параметрите и качеството на този териториален устройствен план на община Банско и съвпадението между неговите граници и тази по геодезическото заснемане.

Ние тогава сме получили един план, сключили сме договор по него, а след това се прави заснемане и се вижда, че границите се разминават. Затова ни трябва експертизата на Министерството на инвестиционното проектиране, на кадастъра, за да се види какво е замерването, има ли цифров план. По отношение на посочените като незаконни обекти от гражданската организация (две ски писти, въжена линия, чайна и ски влек – бел. авт.) искаме становището на регионалното ведомство, за да се види чия собственост са те, кой ги стопанисва. Още повече тези обекти са извън обхвата на националния парк "Пирин". Иска се и становище на спортното министерство, ако тези бази са били техни. На етап сме на мобилизация на цялата държавна администрация, за да се намери решение в полза на държавата.

Какви са вариантите за такова решение?

Засега не мога да кажа, защото се чака и експертизата на териториалния устройствен план и оценката за обектите на концесионната територия. Всички тези елементи трябва да се насложат.

А какво се предприема относно върнатото от Върховния административен съд решение на министър Нона Караджова, че не е нужна екооценка на плана за подмяна на един от лифтовете?

Решението на този проблем ще е част от комплексните мерки, които ще се предприемат за ски зона Банско. Защото трябва да отчетем и желанието на местната общност за развитие на курорта, което пък трябва да стане през плана за управление на парка, но стана ясно, че ще се върви към актуализацията на стария, а не към нов план. Това също стои като въпрос и майсторлъкът ще е да се намери допирната точка – защитата на парка и развитието на региона.

Защо се получава така, че парковете от години работят без модерни планове за управление, макар за изработването на такива планове да бяха отпуснати и евросредства? Само обжалването на избора на изпълнителите ли пречи?

Факт е, че всички паркове работят с много остарели планове за управление и е трябвало да има нови такива, които да се обсъдят с обществеността, природозащитниците, земеделските производители, бизнесът, който се занимава с туризъм, защото това е най-добрият подход. Единственият проект на план за управление на парк, който върви в някакъв ритъм, е този за парк "Централен Балкан", за "Рила" се оспорва, за "Пирин" също.

Какво ще се предприеме при това положение?

За "Централен Балкан" има обществени обсъждания и се надявам при тях да се изслушат всички мнения и да се вземат разумни мерки. За "Рила" и за "Пирин" е много важно все пак до края на годината да се сключат договори с изпълнителите. Аз съм непоправим оптимист за това, защото, колкото и да звучи административно-чиновнически, дори проблемът със Седемте Рилски езера зависи от плана за управление на парка. Защото той ще регулира както достъпа до тях, така и всички съоръжения, които биха попречили да се качват бързите, джипове и други и биха регулирали потока на коне, които разрушават пътеките. Ще има мерки за наблюдение на качеството на водата в езерата. Всичко това зависи от план, който да отразява сегашното състояние на парка, но и бъдещото му развитие. Ще направим всичко възможно да има такива планове.

Как върви конкурсът за нови директори на парковете, регионалните екоинспекции и басейновите дирекции?

Крайният срок за подаване на документи от кандидатите за постовете е 16 октомври. От тях очаквам и концепция за работата на съответното звено. За мен тези концепции са важни по няколко причини. Защото се оказва, че някои от регионалните структури са водили самостоятелна политика, различна от тази на министерството. Например регионалната екоинспекция във Варна е давала разрешителни за инвестиционни намерения за ветропаркове в райони, които дават много сериозен негативен ефект върху защитени зони и затова сме пред влизане в европейския съд заради Калиакра. Проблемът е, че министър Караджова е отменила решението на РИОСВ, но съдът е отменил нейното решение и това е последната капка в казуса.

Много свободно са децентрализирани тези структури.

Това означава ли, че ще бъдат централизирани отново?

Не и за сметка на бизнеса и гражданите. Не е логично и нормално да имаме регионални структури, а всички решения да се вземат централно. Но що се отнася до инвестиционни намерения в защитени зони по НАТУРА и по чувствителни теми ще искаме да имаме предварително информиране. Сега екоинспекциите не са длъжни да правят това, но вече ще

трябва, когато става въпрос за защитени зони и потенциален кумулативен ефект на проектите върху чувствителни територии, както например Черноморското крайбрежие.

Ще зависи ли и големината на инвестиционния проект?

Зависи, искам да видя и какво ще предложат хората, които имат намерение да ръководят екоинспекциите, защото се предполага, че те ще знаят и евентуалния инвеститорски поток.

Кой ще разгледа кандидатурите за тези постове и концепциите на претендентите и как ще се застраховат от политически назначения на експертни длъжности?

Ще има комисии. Съответно в тази за екоинспекциите ще влязат и представители на министерството, отговорни за политиките по околната среда, за парковете – експерти от отдела за биоразнообразие, за басейновите дирекции - от отдел "Води". А концепциите на кандидатите ще са застраховката срещу политически назначения, защото в тях те трябва да покажат не само вижданията си за развитието на съответната структура, но и познанията си в съответната област. Отделно са стандартните изисквания за ценз и управленски опит.

Отсега заявявам, че няма да приемам препоръки от партийни централи за кандидати, защото и това се е случвало в друго министерство, където в досието на служители са откривани препоръките от съответните партийни централи.

Каква сума може да загубим от отпуснатите от ЕС средства за изработка на планове за управление на парковете?

Като цяло по оста за биоразнообразието от бюджет 202.592 млн. лв. договорите са 83, а стойността на изпълнените договори е само 4 млн. лв. Останалите са в изпълнение, но само 12 проекта са поискали допълнителни плащания след авансовото. Четири от тях дори не са поискали авансово плащане и становището е да се изчака ноември и да се спрат онази, по които няма никакво движение.

Очаква се неизпълнение и на проектите за регионалните депа за твърди битови отпадъци. Там какви загуби на евросредства се очертават и какво ще се предприеме за намаляването им?

Действително има забавяне на проекти. Има депа, за които се знае, че няма да се случат. Други, ако не започнат да работят сега, няма как да се справят във времето. Примерно в Костенец, Самоков, не е дори обявена процедурата за избор на изпълнител на проекта. В Панагюрище пък е прекратена. Във Варна проектът за Аксаково се обжалва и може да не се сключи договор до края на годината. Има голям проект с подпроекти за Стара Загора, който е в процес на оценка и се наблюдава много внимателно. Същото е положението в Ямбол, където обаче има граждански протести. В Разлог също има протести срещу мястото на депото.

Преди края на ноември няма да има прекратени договори по оста за отпадъците, ще продължим да наблюдаваме нещата по възлагането на обществените поръчки. Има възможност да направим един голям инвестиционен проект от 50 млн. евро, в който да включим група депа и да го

предложим на Европейската комисия за одобрение и по този начин да запазим парите. Брюксел няма нищо против това, но този общ проект трябва да бъде изпълнен до края на 2015 г. и всички депа вътре да се завършат в този срок. Рискът тук е, че ако са един по един проектите, ще се губят пари само за тези, които не се изпълнят, а ако са в един общ проект, едно депо да не стане – губим всички пари. Още не сме решили дали да предприемем такъв ход.

Заради въведената такса за депониране на отпадъците, която плащат общините и която през 2014 г. ще се вдигне сериозно, се прогнозира драстичен ръст на таксата смет догодина. Какво да очакват гражданите и бизнесът?

Това е заложено за постигане на целите за намаляване на обема депонирани отпадъци. За съжаление обаче за изпълнението на тази цел се залага само икономическият механизъм на тоягата, а морковът го няма. Ясно е, че ние не може да се откажем от въведените отчисления за депониране на отпадъците, които трябва да стимулират общините да разделят сметта. Но съм съгласна, че за 2014 г. е заложен над два пъти ръст на отчисленията. Работи се за намаляване на скока на отчисленията догодина и по-плавното им повишаване после. Тоест, те да се съчетаят с възможности през следващия програмен период, когато няма да се финансират депа, а съоръжения за разделно събиране на отпадъците, за компостиране, сепариране и оползотворяване. Така гражданите няма да бъдат така натоварени и ще покажем и моркова.

Ясно ли е вече с колко ще се намали таксата за депониране на битовите боклуци?

Сега предвиденото повишение е от 15 лв. на 35 лв. за тон. Водят се разговори със сдружението на общините и сега "пазарлъкът" е отчислението да стане от порядъка на 25 или 30 лв, което е приемливо.

Как ще стане изчисляването на такса смет според изхвърлените битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота, което трябва да се въведе от 2015 г., съгласно предвидени поправки в Закона за местните данъци и такси?

Това трябва да решат общините и те имат цялата 2014 г. на разположение, за да изберат модел. Такава опция съществуваше и досега, но много по-лесно беше за общините да определят таксата смет според данъчната оценка и така да налагат втори данък на гражданите.

Много по-лесно ще се приложи таксата според отпадъците в малките населени райони с еднофамилни къщи, където лесно може да се измери количеството изхвърлян битов отпадък. В големите градове ще е трудно. Обсъждат се вариантите. Един от тях е принципът на таксите за входа – разделят се разходите на живеещите и се определя дължимата сума. Лесният вариант е количеството боклук, генерирано в съответното населено място, да се раздели на броя жители. Така се определя дължимата такса на човек и според членовете на домакинствата се плаща. Иначе много са възможностите. Например с разноцветни чували, които се продават от общината на различна стойност, но за това трябва висока гражданска култура и навици години наред. Съчетано с разделяне и преработка на рециклируемите отпадъци, крайният ефект ще е намаляване на таксата смет.

С общините се договаряме също така целите, които са поставени за разделното събиране на отпадъците да се отчитат на местно ниво, за да могат те да бъдат стимулирани. Така ако една община намали депонираните битови отпадъци с определен процент, да получава 50 процента намаление на дължимите отчисления за тяхното депониране.

Целта не е да събираме едни пари, а да се намалят депонираните отпадъци, а отчисленията да се използват за разделно събиране на сметта.

Доста рестрикции в събирането на цветни и черни метали разбуниха недоволството на фирмите, които се занимават със скрап и според които има ръст на незаконна такава търговия. Общините от своя страна трябва да направят от догодина площадки за безвъзмездно предаване на този вид отпадъци, стари електронни уреди и др. Имат ли те тази готовност и така ли ще останат нещата законодателно?

Общините искат помощ за изграждане на площадките, а рециклиращите черни и цветни метали организации продължават категорично да са против общинските безвъзмездни площадки, тъй като им се взема бизнесът. Според тях с 30 процента е намаляло изкупуването на такива отпадъци и със също толкова е нараснал износът им. Това е загуба за индустрията на страната, тъй като металите са важна суровина. По този въпрос предстои да се работи. Имахме среща миналата седмица и проблемът е, че законните площадки за събиране на цветни и черни метали са намалели с 900 броя, но на незаконните расте. И тук само рестрикциите няма да свършат работа.

Обсъжда се намаляване на размера на банковата гаранция, която сега се плаща за площадка за търговия с цветни и черни метали. Коментира се възможността да има общински площадки за събиране на отпадъци и като дивани, маси, и други, които е недопустимо и грозно да ги оставяме край контейнерите в града. Явно и тук трябва да покажем моркова, тъй като не сме дорасли безвъзмездно да си предаваме отпадъците. Затова ще има промени и на тези изисквания, които ще гледаме да съгласуваме и да внесем за обсъждане в парламента до края на годината.

Каква е визията ви за реформата във водния сектор?

Ох, това ми е болната тема, но този път - щем не щем, реформата ще трябва да стане, защото от Европейската комисия ясно са ни разписали срок до 2016 г. тя да се случи, ако искаме евросредства за водния сектор. До края на годината трябва да представим в Брюксел много ясен план за действие с разписани конкретни мерки и графици за изпълнението им. Този план също така трябва да отчита ефекта от досега направените инвестиции от еврофондовете във водния сектор. Остава решимостта да се оправят нещата със собствеността на ВиК-мрежите, да може след това да се уреди и ползването на активите от операторите и съответно финансирането на ВиК-обекти с пари от еврофондовете.

ВиК-концесиите остават ли тема табу?

За съжаление коментарите с общините в тази насока винаги опират до негативните обществени реакция заради концесията на "Софийска вода" и по-скоро засега няма да се предприемат други такива действия.

Трябва да сме наясно обаче, че инвестициите във водната мрежа се отразяват върху цената, също както стоят нещата с тока. Трябва да има балансирано решение, защото ако много поскъпне водата, ще трябва да се върви към водни помощи както има енергийни.

Как приключихме предприєдинителната програма ИСПА в сферата на околната среда?

От средствата са усвоени 86.5 процента, тотално загубен е проектът за регионален център за управление на отпадъците в Кърджали. С 3.7 млн. лв. от националния бюджет се изпълнява проектът за закриване и рекултивиране на стари сметища, което трябваше да приключи още преди две години, но още продължава. Нетната финансова корекция за неизпълнение на проекти е 16 млн. евро.

След като правителството на ГЕРБ обяви, че през Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, което е на подчинение на МОСВ, са финансирани неправомерно общини на ДПС и дейността му бе реструктурирана, предвождате ли от своя страна промяна в работата на това звено?

Да, смятаме да променим приоритетите му и то вече да не е патерица на оперативната програма "Околна среда", а да работи пълноценно. Като начало ще отворим за финансиране всички водни проекти, които бяха спрени от предишното управление на министерството, но имат 50 на сто изпълнение, за да може те да бъдат приключени и да има смисъл от направените вече инвестиции. За това са нужни 50 млн. лв. през 2014 г., които се надяваме, че ПУДООС ще получи от бюджета. Таксите, които предприятието събира от предприятията, генериращи опаковки на пазара, намаляват, тъй като с годините бизнесът предпочита да се включи в организации и системи за разделно събиране на отпадъците, тъй че искаме от финансовия министър повече средства от бюджета.

21/10 Мръсният въздух може да причини рак, предупреждава СЗО

Световната здравна организация (СЗО) класифицира замърсения въздух като един от основните причинители на канцерогенни заболявания в околната среда. Изследванията на организацията категорично доказват връзка между замърсяването и белодробния рак, пише британската медия BBC.

Международната агенция за изследване на рака към СЗО вече поставя замърсения въздух в същата категория като тютюневия дим, плутония и UV радиацията. Досега се вярваше, че замърсеният въздух може да доведе до белодробни и сърдечни заболявания, но рактът не беше

сред тях, уточняват от агенцията. Въпреки това новата информация не е учудваща, коментират експертите. Данните показват и известна връзка с рака на пикочния мехур.

Според СЗО около 223 хиляди от смъртните случаи в следствие на рак на белите дробове са причинени именно от замърсения въздух. Повече от половината от тях са в Китай и други източноазиатски държави. Пекин е без конкуренция най-замърсената от индустриализация столица в света.

Най-честите източници на замърсяването остават автомобилните изпарения, електроцентралите, вредните емисии от селското стопанство и промишлеността, както и домашното отопление. СЗО съветва правителствата да предприемат действителни мерки срещу тези проблеми, особено след като окончателно се доказва вредата им.

От Ангелина Генова

22/10 "Пункт" за вторични суровини

Стара рамка от стол, военни кожени колани и струни от китара.

В комбинация това са подръчните материали, от които триото от работилница "Пункт" измайсторява своя струнен стол. Той е и част от музикалните мебели, които Мария Младенова, Ивайло Митев и Петър Каменов измислят, правят и демонстрират – с импровизационен концерт на Big Banda, по време на последния "София Дизайн Уиик". А през този септември столът е бил и на изложението за масова продукция *Maison&Objet* в Париж, където неочаквано (за "Пункт") отнася куп комплименти. Дори има заявка за поръчка от 100 бройки, но тя е отказана, защото с нея се губи уникалният ефект.

По правило правят единични екземпляри, които дори и те самите не могат да повторят. Вероятно там попадат и "Закачалка от калъп за обувки 41 номер" или "Киностолчета, облечени в кожени якета".

"Режем тръби артистично" е краткото обяснение в [блога](#) на това какво правят "Пункт" вече трета година в ателието си точно над емблематичната кръчма "Куфаръ". Отиваме на място, за да разберем и да видим по-подробно. "Пункт" са трима приятели, неразделни от ученическите години в Колежа по сценични изкуства. После Мария и Иво завършват заедно сценография в Нов български университет, а Петър продължава да учи керамика в Националната художествена академията. След доста години работа в различни сфери на дизайна Мария споделя с тях малко на шега своя идея, която Петър и Иво харесват от раз и заедно реализират.

А идеята е да събират стари и непотребни мебели и от тях да измислят и сглобяват нови. С други думи, да рециклират творчески. Идва и името – "Пункт" за вторични суровини.

Никой от тях не е архитект. "Може би затова го има този привкус на несъвършенство в нашите неща, но за нас това е чарът", обяснява Мария докато оплита "короната" на една лампа-дърво и

развива кълбо от масленозелено въже, изработено от баба й. Основата на лампата са малки извити елементи от тонет. Обясняват, че тонетите всъщност са най-популярните и разпространени столове у нас, изключително ценни са, защото са направени от качествено масивно дърво. Истинските тонети струват много скъпо, но хората ги изхвърлят масово. "Пункт" ги прибира, обикновено ги разглобяват и използват всичките им елементи. Понякога пък само ги поправят артистично и се получава моделът "Тонетъ черен корсет".

Стараят се почти винаги да използват за работата си стари мебели и да не стигат до нови материали. "Този стар материал всъщност е много високо качество дървесина, освен това никога не може да изглежда като чисто ново, естествено състарено си е, което на нас много ни допада", започва Мария, а Иво довършва изречението.

Намират материала си основно по улиците, изоставен или директно изхвърлен. Доста хората вече сами ги намират и им предлагат ненужните си мебели и покъщнина. "В повечето случаи старите неща винаги влизат в употреба. Имаме си склад, в който си трупаме яко", Мария ни въвежда – доколкото е възможно, в съседната стая до работилницата им, където дори таванът е употребен като пространство за закачване на столове и друга "дървесина".

В потребителското общество, в което непрекъснато се бълва нова продукция, идеята на тримата от "Пункт" е да предлагат по-различна посока на мислене на хората, защото те всъщност могат да "преизползват старите си вещи", като ги преработват и сменят функциите им креативно. Това и правят "Пункт", те постоянно сменят функцията на нещата. При тях един стар шкаф може да се превърне в стол, фотьойл, закачалка, нещо различно, каквото и да е. Използват и много плоскости от стари гардероби, които преобразяват в маси, но не само.

Моделите си измислят в процеса на работа, когато започват да комбинират различни части и изпробват кое с кое пасва. Много пъти рисуват и скици. Докато Иво изрязва едно парче за лампата-дърво и го слага доволен, Мария забелязва, че то не пасва съвсем на основата. Важно ѝ е детайлите да се изпипват.

Нищо от уникалните си идеи не са патентовали. И тримата са на мнение, че заимстваният модел е само доказателство, че идеята е готина. "Тя никога не може да бъде повторена едно към едно, дори и ние не можем да повторим своите неща", казват и споделят, че те също се вдъхновяват от други автори.

Шкурката е безспорният ключов инструмент за работилница "Пункт". Когато някой зацikli, шкури известно време, докато му дойде вдъхновението. И посланието им към хората е: "Всяко едно нещо с малко шкурка може да изглежда като ново, просто трябва да има търпение и желание." Предлагат и алтернатива, ако нямате време, дайте старите си вещи на някого, който има желание и време да направи нещо от тях. Но времената явно се променят и както казва Мария: "Хората започват да мислят полека-лека по-устойчиво и да се кефят на идеята за смяната на функциите на стари вещи. Имаме доста поръчки."

Вече обзавеждат с мебели от палети цели офиси, заведения, имат и поръчка за щанд за изложения на разпространители на вино. Правят и уникални детски играчки, специалитетът са детските кухни. Последното попадение е бебешка люлка от палети, вдъхновена от едно новородено.

От Юлия Лазарова, Босилена Мелтева

30/10 Соларните училища в Англия

Solar Schools е платформа, създадена от борещата се с климатичните промени организация 10:10.

Идеята е проста: вместо да чака правителството, организацията залага на силата на груповото финансиране – т.нар. краудфъндинг, за да могат максимален брой училища да се сдобият със собствени соларни панели.

Всяко училище само определя сумата, която му е нужна за осъществяване на прехода към чиста енергия. Самите деца много се вълнуват от проекта и най-ревностно приемат каузата, като агитират родители и приятели да даряват.

Добра идея с огромна значимост – не само намалява училищните емисии и разходите за енергия, но и учи децата колко е важно да мислят за бъдещето на планетата. Най-важното е, че им показва колко лесно могат да бъдат подобрени нещата с общи усилия.

А урокът за нас е, че няма смисъл да чакаме някой да ни свърши работата, всичко е в нашите ръце.

От Горичка